

Довідка

щодо впровадження проектів міжнародної технічної допомоги

Міжнародна технічна допомога (МТД) – ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 №153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» затверджено Порядок, який визначає процедуру залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, в тому числі державної реєстрації, моніторингу проектів (програм), акредитації виконавців (юридичних осіб - нерезидентів).

Міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді:

- будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні;
- робіт і послуг;
- прав інтелектуальної власності;
- фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті;
- інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

В області реалізується значна кількість проектів за кошти міжнародної технічної допомоги та грантових програм. Такі проекти реалізуються у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, спорту та ін.

Обласна державна адміністрація є бенефіціаром наступних проектів.

1. Проект Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Завершується реалізація третьої фази Проекту в якому беруть участь:

➤ з реалізації інфраструктурної складової: Бахмацький, Бобровицький, Городнянський та Срібнянський райони. Впроваджується 17 мікропроектів;

➤ на умовах співробітництва територіальних громад: Борзнянський, Варвинський, Прилуцький та Семенівський райони. Реалізуються 4 мікропроекти, що пройшли узгодження з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Станом на 01.11.2017 реалізовано 20 мікропроектів. Зокрема, впроваджені енергозберігаючі заходи у 7 школах, у 2 НВК і дитячому садку, проведено реконструкцію вуличного освітлення в 5 селах, покращена якість медичних послуг у 4 селах, збудовано водогін.

Мікропроект «Покращення медичних послуг, капітальний ремонт будівлі ФАП у с. Свидовець Бобровицького району» знаходиться на стадії завершення.

➤ муніципальний компонент у містах Ніжин та Прилуки. Партнерами Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду - III фаза» та міських рад стали ОСББ (11 – у м. Ніжин та 10 у м. Прилуки) та проекти «розумне місто». За звітний період було реалізовано 10 ініціатив ОСББ і 3 проекти «розумне місто» у м. Ніжин та 10 ініціатив ОСББ і 2 проекти «розумне місто» у м. Прилуки. Проведено капітальний ремонт під'їздів житлових будинків (улаштування теплоізоляції стін, цоколю, водовідведення, заміна вікон тощо). Всі проекти спрямовані на заходи з енергозбереження.

Також громадськими організаціями реалізовані 4 мікропроекти в освітніх закладах: в школах №2 та №9 м. Ніжина, школі №6 та ДНЗ №4 м. Прилуки.

На стадії завершення ще один мікропроект з ОСББ «Риф» м. Ніжин - комплексна модернізація житлового будинку.

До кінця 2017 року буде реалізовано ще 8 нових мікропроектів: 5 - у місті Ніжин (3 ОСББ - «Нептун», «Затишна оселя-97», «Синяківське»), 1 - впровадження заходів з енергозбереження в ЗОШ I-III ступенів №2, 1 - «розумне місто» «Покращення надання медичних послуг в м. Ніжині шляхом впровадження системи он-лайн консультації лікаря та електронної карти пацієнта») та 3 – у м. Прилуки (2 ОСББ - «Квартал-Прилуки», «Київська-188» та заходи енергозбереження в ДНЗ №4).

2. Програма ПРООН «ClimaEast: збереження та стале використання торфовищ» у Чернігівській області. Мета проекту – продемонструвати як в межах одного ландшафту можна відновити певні ділянки невикористаних деградованих сільськогосподарських торфовищ, розширити площу природоохоронних територій з урахуванням потреб збереження біорізноманіття та залучити місцеві громади до вирішення питань раціонального землекористування.

В результаті реалізації проекту здійснено відновлення деградованих земель з їх використанням під пасовища, створено природоохоронний об'єкт – регіональний ландшафтний парк «Ніжинський» площею 6,1 тис.га та прокладено 3 екостежки на території парку (2 пішохідні, 1 – велосипедна). Також створені та функціонують сільськогосподарські кооперативи у селах Кукшин та Вертіївка Ніжинського району («Калина», «Вертіївський»). Налагоджено виробництво твердопаливних брикетів.

Створено об'єднання сільськогосподарських кооперативів у с. Кукшин – ОСОК «Чернігівщина екологічна».

Завершені роботи щодо відновлення (реконструкції) гідротехнічних споруд осушувально-зволожувальної системи «Смолянка» задля подальшої екологічної реабілітації порушених (деградованих) торфовищ та управління земельними ресурсами в межах осушувально-зволожувальної системи Смолянка.

Термін реалізації Проекту продовжений до 31.12.2017.

3. Проект «Українська регіональна платформа громадських ініціатив». Метою проекту є підтримка місцевих організацій громадянського суспільства, зокрема тих, що знаходяться у сільських та віддалених місцевостях.

На початку 2017 року, за результатами II конкурсу малих грантів перемогу здобули наступні п'ять громадських організацій та одна ініціативна група:

1. Громадська організація «Центр психолого-соціальної допомоги «Ресурс». Проект: «Точка опори 2».

2. Громадська організація «Центр допомоги особам, що постраждали в наслідок військових конфліктів «Чернігів»». Проект: «Школа Активного Ветерана».

3. Громадська організація «ЕкоМістоЧернігів». Проект: «Міжрегіональна громадська екологічна ініціатива «Лінея».

4. Громадська організація «Спілка жінок Куликівщини». Проект: «Жінка – фактор розвитку місцевих громад».

5. Ініціативна група «Освітні ініціативи Чернігівщини». Адміністратор проекту: Ніжинська міська громадська організація «Міра». Проект: «Децентралізація в освіті: нові підходи до неперервного професійного розвитку вчителів Чернігівщини».

6. Громадська організація «Центр взаємодії». Проект: «Студія соціальної анімації «Територія права».

Перший період діяльності організацій-субгрантерів був зосереджений на корегуванні планів проекту, перегляду бюджетів на відповідність цінових пропозицій на ринку послуг, підготовки програм майбутніх заходів, проведення робочих зустрічей та обговорень зі своїми партнерами з інших регіонів України, консультування з цих питань з ГО «МАРТ».

Організації-грантери проводили прес-конференції та презентації про початок реалізації проектів, а також поширювали інформацію серед інтернет видань та соціальних мереж.

Другий період діяльності визначався звітуванням та виконанням поставлених завдань відповідно до мети проектів. Проводились тренінги, семінари, навчально-робочі поїздки до регіональних партнерів, друкувалися промо продукція, методичні матеріали та ін.

Окрім запланованої програмної діяльності організацій-субгрантери за проектом приділяли велику увагу своєму організаційному розвитку. Проводили навчання для свого персоналу та волонтерів, організовували сесії з розробки та написання стратегічних планів, фандрейзингових планів, комунікаційних стратегій, політик та процедур, розробки бренд-буку, посібнику з управління, придбання нового офісного обладнання та ін.

Підтримана в рамках конкурсу міні-грантів, ініціативна група з м. Ніжин «Освітні ініціативи Чернігівщини» зареєструвала власну громадську організацію «Центр освітніх і громадських ініціатив» 20 квітня 2017 року.

Ініціативна група «ЧЕ-HELP» та ініціативна група «Еко Місто», м. Чернігів, розробили й затвердили власний Статут і зареєстрували власну громадську організацію «Центр допомоги особам, що постраждали в наслідок військових конфліктів «Чернігів» та громадську організацію «ЕкоМістоЧернігів», відповідно. Крім того, організації-субгрантери приклали чималі

зусилля для розвитку таких потенціалів як членство, волонтерство та фінансова сталість.

Особливо варто відзначити здобутки організацій-субгрантерів у позитивних змінах на місцевому рівні. Прикладом цього є проведена адвокати-кампанія ініціативною групою «Еко Місто», м. Чернігів, щодо утилізації використаних батарейок. В результаті кампанії члени ініціативної групи змусили місцеві органи влади взяти на себе зобов'язання щодо зберігання та регулярної утилізації батарейок, а також домоглися збільшення фінансування на витрати спрямовані на утилізацію батарейок у два рази.

Поступово організації-субгрантери розширюють кола партнерства поза межами проекту, беручи участь в різноманітних заходах, проектах та ініціативах на місцевому, регіональному та національному рівнях.

ГО «МАРТ» так само, як і впродовж попередніх звітних періодів, особливу увагу приділяла посиленню інституційної спроможності організацій та ініціативних груп субгрантерів. Поставлена мета досягалася шляхом проведення консультацій, моніторингових візитів та навчальних заходів. Окрім теоретичних знань, субгрантери проекту були забезпечені роздатковими матеріалами в друкованому та електронному вигляді. Одним із основних способів впливу на учасників стали навчальні заходи з навчання правам людини, місцевої демократії, проведенню адвокати кампаній та проектного менеджменту. В результаті цього відбулося поліпшення навичок співпраці з органами місцевої влади та консолідації громади за для вирішення певної нагальної проблеми.

Термін реалізації проекту – до 29.01.2018.

4. Проект «Модернізація вуличного освітлення у м. Мена» програми Європейського Союзу SUDEP «Підтримка міст Східного Партнерства в імплементації Планів дій сталого енергетичного розвитку (SEAP) в рамках Угоди Мерів». В ході реалізації проекту встановлено 331 світильник системи вуличного освітлення. Всього передбачається встановити 1403 світильники, а також оновити електромережі та щитові. Строк реалізації проекту продовжено до 25.06.2018.

Встановлення світлодіодних світильників заощаджує споживання електричної енергії на потреби вуличного освітлення та зменшує викиди CO₂ в атмосферу.

Облдержадміністрація є територіальним координатором **проекту «Угода мерів – Схід»**. На сьогодні наявні 12 підписантів: 4 міста обласного значення (Чернігів, Ніжин, Прилуки та Новгород-Сіверський), 5 малих міст (Сновськ, Мена, Носівка, Городня та Корюківка) і 3 селища міського типу (Варва, Сосниця, Короп). Завдяки участі в Угоді мерів міста та селища мають можливість отримати позитивні досягнення у сфері реалізації проектів з використанням енергоефективних технологій, збільшення доступності енергії, поліпшення соціального та економічного добробуту.

Підписанти Угоди взяли зобов'язання скоротити власні викиди CO₂ щонайменше на 30% до 2030 року, сприяючи, таким чином, розвитку екологічно орієнтованої економіки та підвищенню якості життя.

З метою надання консультаційної та практичної допомоги малим та середнім підприємствам області Центром ресурсоефективного та чистого виробництва за підтримки Чернігівської обласної державної адміністрації у 2015-2016 роках проведено цикл семінарів (модулів) «Ресурсоефективне та чисте виробництво як інструмент підвищення конкурентоспроможності малих та середніх промислових підприємств Чернігівського регіону», що організовувався в рамках проекту Організацій Об'єднаних Націй з промислового розвитку (**ЮНІДО**) міжнародної програми «Екологізація економік країн Східного партнерства ЄС» EaPGREEN. Програма спрямована на досягнення кращих еколого-економічних показників шляхом скорочення споживання сировини та втрат ресурсів у процесі виробництва. В області створено Клуб РЕЧВ. По закінченню проведення семінарів-навчань учасників Клубу нагороджено сертифікатами від ЮНІДО (13 підприємств).

У сфері надання адміністративних послуг за результатами конкурсного відбору, в рамках реалізації проекту U-LEAD з Європою: «Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку» у січні 2017 року Кіптівською територіальною громадою було підписано Меморандум про співпрацю з компанією SKL International щодо отримання фінансування та технічної допомоги на створення центру надання адміністративних послуг (ЦНАПу).

11 жовтня п.р. відбулося офіційне відкриття ЦНАПу. Завдяки участі у Програмі «U-LEAD з Європою цього року Центр модернізовано та оснащено сучасною технікою. У Центрі працюють

5 фахівців, а також 5 спеціалістів на віддалених робочих місцях. Відтак, майже чотири тисячі жителів Кіптівської ОТГ мають зручний та якісний доступ до адміністративних сервісів «на місцях».

Також, Чернігівська область є учасником Проекту **«Підвищення інвестиційної привабливості України і конкурентоспроможності регіонів»** програми **«Польська допомога для розвитку»**.

Реалізація проекту здійснюється за 5-ма напрямками – залучення та обслуговування закордонних інвестицій, стратегічне планування регіонального розвитку, вдосконалення системи моніторингу та оцінювання, підтримка підприємництва, реалізація проектів з підтримки зростання конкурентоспроможності та підвищення потенціалу розвитку регіону. Проект реалізується в 7 областях: Житомирській, Черкаській, **Чернігівській**, Тернопільській, Київській, Львівській та Вінницькій та двох містах (Біла Церква, Коростень).